

Pöördumine seoses äritarbija elektri universaalteenusega

Lugupeetud Riina Sikkut!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Teie poole seoses 23. oktoobril 2022 jõustunud elektrituruseaduse muudatustega, mis annavad mikro- ja väikeettevõtjatele võimaluse osta kuni 2023. aasta lõpuni elektrienergiat universaalteenusena. Kuna paljud ettevõtjad on pöördunud meie poole universaalteenusega seotud küsimustega ning seadus ja seletuskiri ei anna nendele küsimustele vastuseid, siis palume Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt selgitusi järgmistele küsimustele.

1. Täistööajale taandatud töötajate arv

Elektrituruseaduse § 12 lõige 6 on sätestatud järgmiselt:

„(6) Mikro- ja väikeettevõtjale universaalteenuse osutamise õiguse kontrollimisel lähtub müüja tarbija kontrollimisele eelnenud aasta majandusaasta aruandes toodud käibe- ja bilansimahust ning täistööajale taandatud töötajate arvust. Kui äritarbija töötajate arv on võrreldes eelmise majandusaasta aruandega muutunud, võetakse töötajate arvu määramise aluseks maksukorralduse seaduse § 25¹ lõikes 1 nimetatud registris toodud täistööajale taandatud töötajate arv.“

Meile jääb ebaselgeks, kuidas on elektri müüjal võimalik kontrollida teise ettevõtja täistööajale taandatud töötajate arvu. Maksukorralduse seaduse § 27 lõike 6 kohaselt avaldab Maksu- ja Tolliamet oma veebilehel töötamise registrisse kantud tööd võimaldava isiku juures tööd tegevate isikute arvu kvartali viimase kuupäeva seisuga kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks. Maksukorralduse seaduse § 25¹ lg 3 p 1 ja 2 kohaselt on tööd tegev isik füüsiline isik, kes teeb tööd töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel, on avaliku teenistuses, teeb tööd äriühingu või füüsilisest isikust ettevõtja majandushuvides tasu saamata ja ettevõtlastulu lihtsustatud maksustamise seaduse §-s 1 nimetatud teenuse osutamine või kauba müümine. Juhime tähelepanu sellele, et kui töölepingu alusel töötavate isikute puhul tuleb töötamise registrisse märkida tööaja määr, siis näiteks võlaõiguslike lepingute osas puudub selline kohustus. Seega ei ole Maksu- ja Tolliameti poolt avaldatav tööd tegevate isikute arv taandatud täistööajale. Lisaks jääb meile ebaselgeks, kas eelnevalt viidatud elektrituruseaduse sättes on silmas peetud töölepingu alusel tööd tegevaid isikuid või kõiki tööd tegevaid isikuid.

Kaubanduskoja küsimused:

Palume selgitada, keda loetakse elektrituruseaduse § 12 lõike 6 kohaselt töötajaks. Kuidas on elektri müüjal võimalik kontrollida täistööajale taandatud töötajate arvu töötamise registrist?

2. Konsolideerimisgruppi kuuluva ettevõtja käibe- ja bilansimaht

Elektrituruseaduse § 12 lõike 6 kohaselt peab müüja kontrollima äritarbija eelnenud aasta majandusaasta aruandes toodud käibe- ja bilansimahtu. Kui mikro- või väikeettevõtja kuulub konsolideerimisgruppi, siis meile teadaolevalt ei ole võimalik majandusaasta aruandest automatiseeritult välja võtta, kui suur on konsolideerimisgruppi kuuluva mikro- või väikeettevõtja käive ja bilansimaht. See eeldab hetkel meile teadaolevalt käsitööd.

Kaubanduskoja küsimused:

Kas mikro- ja väikeettevõtjal, kes kuulub konsolideerimisgruppi, on lubatud kasutada äritarbijale mõeldud universaalteenust? Kui see on lubatud, siis kuidas vältida olukorda, kus müüja keeldub mikro- või väikeettevõtjale universaalteenuse osutamisest, sest müüja lähtub üksnes konsolideerimisgrupi näitajatest, mitte konkreetse mikro- või väikeettevõtja käibest ja bilansimahust.

3. Universaalteenuse osutamine mikro- ja väikeettevõtjatest üürnikele

Kaubanduskoda peab väga positiivseks, et elektrituruseaduse § 12 lõige 5 toob äritarbijana välja ka isiku, kes ostab elektrienergiat selle edastamiseks ja müümiseks mikro- ja väikeettevõtjatele selleks vajaliku elektrienergia ulatuses, ning kellele osutatakse käesoleva seaduse § 76⁵ alusel universaalteenust. Ettevõtjad on pöördunud meie poole küsimustega, kas ja kuidas on võimalik mikro- ja väikeettevõtjatest üürnikel kasutada universaalteenust, kui igal üüripinnal ei ole eraldi elektrienergia arvestit. Näiteks kui hoones on kümme renditavat pinda ja kümme erinevat üürnikku, kuid ainult üks elektrienergia arvesti, ja üürileandja jagab arvesti näidu kümne üürniku vahel, siis kas sellisel juhul on üürileandjal õigus pakkuda mikro- ja väikeettevõtjatest üürnikele universaalteenust.

Kaubanduskoja küsimus:

Palume selgitada, kuidas on üürileandjal võimalik pakkuda üürnikest mikro- ja väikeettevõtjatele universaalteenust olukorras, kus iga üürniku elektritarbimist ei mõöda eraldi elektrienergia arvesti, vaid kasutusel on ühine arvesti.

4. Elektri müüja kontrollikohustus

Mõistame, et elektrituruseaduse § 12 lõike 6 kohaselt peab müüja kontrollima, kas äritarbija vastab seaduses toodud kriteeriumitele või mitte. Samas jääb ebaselgeks, millal peab müüja seda kontrolli teostama, kas üksnes enne lepingu sõlmimist või ka lepingu sõlmimise ajal.

Kaubanduskoja küsimused:

Millal peab elektri müüja kontrollima isiku vastavaust äritarbija definitsioonile? Kas seda tuleb teha enne lepingu sõlmimist või ka lepingu kehtivuse ajal? Kui kontrollikohustus on ka lepingu kehtivuse ajal, siis kas müüja peab uuel aastal

iga päev hakkama kontrollima, kas äritarbija on esitanud oma 2022. aasta majandusaasta aruande, et kontrollida mikro- ja väikeettevõtja kriteeriumite täitmist.

5. Toetusmeetmed keskmise suurusega ettevõtjatele ja suurettevõtjatele

Elektrituruseaduse muutmise seaduse (680 SE) menetlemise käigus tegi Kaubanduskoda ettepaneku muuta eelnõud selliselt, et universaalteenust oleks võimalik kasutada ka keskmise suurusega ettevõtjatel ja suurettevõtjatel. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium vastas meie ettepanekule, et Vabariigi Valitsus on otsustanud rakendada ettevõtjatele erinevaid toetusmeetmeid, et aidata kriisist läbi tulla. Nende meetmete hulka kuuluvad laenukäendused, tööstusettevõtete varustuskindluse investeeringute toetusmeede ja ressursitõhususe meetme eelarve suurendamine. Ettevõtjad on pöördunud meie poole ja tundnud huvi nende toetusmeetmete vastu, kuid Kaubanduskojal ei ole teavet iga eelnevalt nimetatud toetusmeetme kohta.

Kaubanduskoja küsimus:

Palume täpsemalt välja tuua, milliseid meetmeid on Vabariigi Valitsus otsustanud rakendada keskmise suurusega ettevõtjate ja suurettevõtjate toetamiseks seoses kõrge elektri hinnaga. Ülevaates palume välja tuua nende toetusmeetmete tingimused ja rahaline kogumaht või vähemalt allikas, kust meil on võimalik nende toetusmeetmetega lähemalt tutvuda.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070